Dvakrát do roka si vzpomenu na pekaře Pecku

Od neděle 25. října žehrám na změnu času. I když se zdálo, že mohu spát déle, stejně se budím ve stejný čas, jako před tou změnou. Jdu ovšem spát o hodinu déle, protože oblíbené televizní programy jedou podle oficiálního času. Ale biologické hodiny žádný ouřada neošálí.

Znal jsem dobře pekaře Stanislava Pecku ze Sobětuch na Chrudimsku. Držel jsem mu palce v jeho boji proti změnám času. V dobách, kdy o tom žádný politik nemluvil, shromažďoval z celého světa poznatky o škodlivosti změn času nejenom pro lidi, ale i pro domácí zvířectvo. Upozorňoval na to, že lidé spojení s prací s domácím zvířectvem změnami času trpí, neboť zvířeti nevysvětlíte, že je o hodinu později, či o hodinu dříve. Sám, jako soukromý pekař, který musel mít svůj dobrý „chlebíček", jak s láskou říkal, pro zákazníky upečený už brzo ráno, se s touto nepříjemností setkával zcela bezprostředně.

Ve svém malém domku prodával každý den, až do vyprodání svých voňavých dobrot. Pak seděl u svého počítače a spřádal

Otevřené okno PH

plány, jak přimět politiky, aby nesmysl střídání času zrušili. Dalo by se říct, že právě pekaři, kteří musí velmi brzy ráno vstávat, změnami času nesmírně trpí. Pan Pecka ostatně zemřel poměrně velice mladý, bezprostředně po svých šedesátých narozeninách.

Zajímavé je, že dnes už nikdo nepochybuje o tom, že změny času jsou pro kočku. Podnikatelům to nepřináší žádné zisky, na dráze vlaky buďto hodinu stojí ve stanici, nebo naopak hodinu musí strojvedoucí nějak nahnat, všechny hodinky musíme buďto kroutit dopředu, nebo dozadu. Ale nic se nedrží tak urputně, jako nesmysl.

Obyvatelstvo Evropy musí shromáždit miliony podpisů, aby si jejich volení i nevolení zástupci našli čas na zcela jednoduchou věc, jako je zrušení změn času.

Kdeco se mění pouhým nařízením, ale s touto, pro lidi jednoznačnou výhodou, se dělají takové obstrukce. K čemu ty miliony podpisů, když je každému jasné, že změna času je proti zdravému rozumu, když v podstatě nepřináší nic pozitivního ani pro hospodářství, ani pro lidi?

Jeden problém ovšem nastane. Na jakém času se shodneme? Na letním, či na středoevropském, kterému se nesprávně říká zimní? Toť otázka, jak by řekl klasik.

Škoda, že mi nemůžete nějak sdělit, že pokud by přece jenom vlády a Evropská komise dostaly zdravý rozum a rozhodly se zrušit střídání času, pro který čas byste se rozhodli vy. Já to sám nevím. Jako člověk ctící tradice jsem spíš pro ten čas, který byl obvyklý před oněmi experimenty se střídáním. To znamená středoevropský (neboli zimní, jak jej mnozí nazývají). Ovšem, mít delší den je také příjemné. Co vy na to? Ti z vás, kdo vládnou internetem, mi ostatně mohou napsat na: petrhannig@petrhannig.cz.

Jsem zvědavý, jak dlouho mi bude trvat, než si na změnu času zvyknu. **Petr Hannig**

Z tvorby našich čtenářů

Jak mlčím

Podzimní slunce ulehá rozechvělé od větrných tónů pavučin. Vody chladnou a nad jejich hladinou občas plácne ocas ryby, občas vzpomínka a nekonečný šum lesa, který spolkne slova jako mušku. Zádumčiví ptáci už ani neodnáší z hnízda spadlé listí. To aby s posledním sněhem mohli vykřičet hlášení o jarním úklidu.

Tolik ticha. Tolik volnosti, až srdce v krku tancuje dupáka. Toulám se krajinou, kde je nutné každý z prsů matky země poctivě vyšlapat. Pak mohu s úlevou vyprovodit stíny z kopců. Poslední dobou dokážu být lépe sám, jako když oheň dohořívá a netopýři se nebojí přiletět blíž.

Procházím se mokrou trávou, aby připravila boty na prach, který čeká někde za svítáním. Noci jsou, zdá se, delší, ale spát se přeci nechce. Je toho ještě třeba mnoho stihnout. Když se nad údolím rozsvítí bledý neón, připadám si, jako bych se koupal v mléce. Honza, kterého zkouší princezna z odvahy. Chvěju se, ale nebojím se.

Po nebi problikávají červená křídla letadel, a mě napadá, že už mě tolik nezajímá, kam letí, jako když jsem byl malý kluk. Šťastnou cestu a dobrý let!

Spím neklidně, a v návalech horka odháním domnělé komáry. Sny zapomínám, ale řeka mi to snad odpustí. Zmizím v jejím klopýtání vyschlou krajinou, jak zelený skokan číhající u tůně.

Kolikrát se ještě probudím? Zarostu do zdí, kamenů a kopřiv. Někam do míst, kam chodívají srnky?

Vrby jen konejšivě kroutí rameny, a den se ne a ne rozběhnout do prázdných polí. Mlčím tak dlouho, až pak v přítomnosti lidí nemohu najít správná slova.

Raději mlčím, a pak je tajně píšu. **Lukáš Černý**

(Autor je předsedou jihlavského spolku Ji.na.k)

Ekumenický

O sblížení církví přes hranice věroučných dogmat a národních tradic usilují faráři, kazatelé, pastoři, reverendi a rabíni už po staletí. Víra v Boha by podle nich neměla připomínat ozbrojenou pevnost vyznavačů jediné a pravé víry, ani lov na kličkující zajíce.

Podobenství o rozdílech ve víře jsem slyšel před lety od pánů teologů na ekumenickém setkání. – Jsme na tom podobně jak stádo slepců, kteří obstoupili slona a chtějí popsat, jak vypadá. – řekl mi kdysi s povzdechem kolega z bratrské církve. – První hladí slona po chobotu a volá – Slon je měkký a zakroucený jako had, točí se a troubí. – Druhý slepec ohmatává nohu a šeptá – Kdepak had, slon je mohutný sloup. – A třetí stoupá na špičky a zvedá slonovi ucho – Pánové, kdybyste se trochu namáhali, věděli byste, že slon připomíná koženou plachtu... – Ale čtvrtý mává oháňkou – Kam na ty nápady chodíte, slon připomíná vějíř, a já s ním mohu točit dokola. Až ten čtvrtý povzdechl – Přátelé, kdysi dávno, v dětství, ještě když jsem trochu viděl, jsem slona spatřil, a musím vám říct, že kdybyste svá pozorování sečetli, začali byste tušit,

Fejeton

jak je nepopsatelně veliký a krásný. – Avšak ostatní slepci začali ihned protestovat a křičet – Tomu nevěříme, vždyť jsme si na něj sáhli, VLASTNÍMA rukama!

Dva přátelé pokrývači, katolíci, pracovali na střeše kostela a sledovali provoz u protějšího nevěstince. Najednou se tam objevil protestantský pastor, a po chvíli otálení vešel do vykřičeného domu. – Viděls' ho? – říká Františkovi překvapený Karel. – No jo, co bys od něho čekal, vždyť je to protestant. – Brzy na to kráčí rabín, zvedne si límec u kaftanu, sundá jarmulku a vstoupí do nevěstince. Karel se nezdrží komentáře – Jak ten člověk jde svým lidem příkladem, to je hrůza! A to je prý na těle i obřezán. A proč? – Pak přichází katolický kněz, zakryje si tvář černým pláštěm, a už je vevnitř. Karel s dojetím pronese – To je ale smutné, Františku, viď? Jedna z těch holek asi vážně onemocněla.

Víra šlechtí náš charakter a má zázračný vliv na duši, pozdvihuje člověka k výšinám, aby uviděl zaslíbenou zemi a šel po cestách víry v čase darovaném do věčného domu, tak šťastnou cestu na dnešní trase, přátelé ekumeny a krásných slonů. ***Jan Schwarz***

Napište nám do seriálu o motoristických vzpomínkách

Vzpomeňte si na své první motoristické zážitky! Takové je nové téma seriálu, který píšete Vy sami, čtenáři. Napište nám o svých vzpomínkách na své první auto. Jaký byl váš čtyřkolý miláček? Možná to nebyl obyčejný vůz na cesty, ale součást rodiny. Vždyť mnozí majitelé měli své první auto pojmenováno.

Kam jste všude s autem dokázali vyjet? Uměli jste je sami opravit? A jak se vám v něm jezdilo, v porovnání s těmi dnešními?

Prostě zavzpomínejte, jaké to bylo, když auto bylo víc než jen dopravním prostředkem, kterým se dalo přemístit se z bodu A do bodu B.

Příspěvky posílejte na e-mailovou adresu klukan@jihlavske-listy.cz nebo zašlete na adresu Jihlavské listy, Fritzova 34, 586 01 Jihlava.

-pk-

Pohled na listopadovou oblohu: planety ranní oblohy

Podzimní souhvězdí jsou z hlediska oblíbenosti mezi amatérskými astronomy spíš nepopulární. V průběhu podzimu se nám totiž otevírá výhled do části vesmíru, která je o snadno pozorovatelné mlhoviny či hvězdokupy maličko chudší.

Naštěstí však i uprostřed podzimu můžeme z večera nad západem pozorovat alespoň některé kosmické klenoty letní oblohy (například objekty z Letního trojúhelníku) a v průběhu noci se nad východem začínají objevovat objekty bohatší na typicky zimní obrazce (např. souhvězdí Orionu). Krom toho tu máme i planety, které tu a tam na obloze vykouzlí zajímavé seskupení. Jednu takovou povedenou planetární skupinku můžeme na oboze pozorovat právě nyní, a to na ranní obloze.

Pohled na oblohu krátce před rozbřeskem nyní s největší pravděpodobností upoutá velice výrazná planeta Venuše. Přestože letošním maximem své jasnosti Venuše prošla už minulý měsíc a nyní již pozvolna slábne, její jas stále velice výrazně převyšuje všechny hvězdy (pochopitelně s výjimkou Slunce) i planety.

Venuši nyní nalezneme v severozápadní části souhvězdí Panny. Aktuálně nad východní obzor vychází už krátce po půl třetí ráno. Do rozbřesku tak stihne vystoupat až do výšky přibližně 30° nad jihovýchodním obzorem.

Pokud na Venuši namíříte třeba i malý dalekohled, žádné zázraky nečekejte. Venuše má velice hustou atmosféru, která je zcela neprůhledná. Na Venuši tedy ani těmi nejlepšími dalekohledy žádné povrchové detaily neuvidíte. Naproti tomu však už i malé dalekohledy na Venuši ukážou tzv. fáze. Protože jde o vnitřní planetu, Venuši prakticky nelze pozorovat jako celý osvícený disk, ale pouze jako srpek. Nyní je při pohledu ze Země osvícená přibližně ze 70 %.

Venuše však není jedinou planetou ranní oblohy. Jen malý kousek nad Venuší, taktéž v souhvězdí Panny, se právě nyní nachází i planeta Mars. Oproti Venuši je však o poznání slabší. Mars má mírně naoranžovělou barvu a ve srovnání s hvězdami je jasnější jen nepatrně.

Ačkoliv se Venuše a Mars nyní na obloze promítají těsně vedle sebe, rozdíl jejich vzdáleností od Země je značný. Venuše se nyní nachází ve vzdálenosti asi 117 milionů kilometrů, Mars je pak ve vzdálenosti téměř 323 milionů kilometrů. Vzhledem k tomu, že je Mars co do fyzického průměru přibližně poloviční než Země, při této vzdálenosti jej i poměrně výkonné dalekohledy ukážou jen jako malý oranžový kotouček.

Třetí planetou ranní oblohy je pak jasně bílý Jupiter, který je co do jasnosti o maličko slabší než Venuše, ale výrazně jasnější než Mars. Jupiter lze na ranní obloze nalézt taktéž poměrně snadno. Stačí se od dvojice Venuše a Mars vydat pohledem jen malý kousek severozápadním směrem (tj. doprava nahoru), do jižní části souhvězdí Lva.

Jupiter je obří plynná planeta, která je i přes svou úctyhodnou vzdálenost velice dobře pozorovatelná i pomocí malých dalekohledů. Poměrně snadno lze za použití i malých přístrojů spatřit atmosférické poruchy v podobě tmavých pásů, nebo například čtveřici největších měsíců, které okolo Jupitera obíhají.

Trojici ranních planet aktuálně (tj. 7. listopadu 2015) doprovází i tenounký srpek couvajícího Měsíce, který se nachází západně (vpravo) od jasné Venuše.

Pokud chcete toto planetární seskupení spatřit na vlastní oči, je třeba vyrazit pod ranní oblohu co nejdříve. Uzounký srpek Měsíce bude trojici planet doprovázet jen 7. 11., a 8. 11. pak bude už jen velice tenký a od planet se vzdálí.

Pokud jde o trojici planet, i ta se bude relativně rychle rozcházet. Zatímco Venuše i Mars budou s každým dalším dnem vycházet o něco málo později - budou se tedy promítat stále níže nad obzor - Jupiter bude naopak vycházet stále dříve. Díky tomu se bude s postupem času posouvat stále výš a výš nad obzor. Přibližně v polovině prosince Jupiter začne vycházet dokonce už před půlnocí.

Pokud byste se chtěli podívat na oblohu pomocí astronomických dalekohledů, můžete využít pozorování oblohy s JAS, která v listopadu probíhají každé pondělí po setmění na terase jihlavské brány Matky Boží.

Miloš Podařil, Jihlavská astronomická společnost, z.s.

Web JL nabízí čtenářům prostor

Vážení čtenáři, díky rostoucímu zájmu o internetové Jihlavské listy jsme pro vás upravili naše webové stránky www.jihlavske-listy.cz.

V sekci Čtenáři píší JL nám můžete napsat svůj tip, postřeh, zajímavý článek, poslat fotku návrhu na výlet, školní besídky vašich potomků... Je to jen na vás. Nejzdařilejší příspěvky nebo fotky zveřejníme i v tištěných JL.

Naším přáním je, aby se www.jihlavske-listy.cz staly cenným zdrojem informací a zábavy a budeme rádi, když se stanete jejich součástí. **-red-**